

Universitatea de Științe Agricole și
Medicină Veterinară Cluj-Napoca

Școala Doctorală de Științe Agricole
Inginerești

Candidat: Ruxandra Mălina Petrescu-Mag

Teză de abilitare

Regândirea politicii publice agricole prin prisma așteptărilor consumatorilor. Dovezi, dileme și provocări

Rezumat

Agricultura este sectorul care a fost supus de-a lungul timpului numeroaselor intervenții, denumite politici agricole, în vederea asigurării securității alimentare a populației și adaptării acestui sector la exigențele concurenței din afară și din interior. Reforma agriculturii și a sectorului alimentar, atât din România, cât și din alte părți ale lumii a determinat evoluția cadrului politicilor și a legislației din acest domeniu, fapt ce a suscitât preocuparea mediului academic și modelarea programelor educaționale și către aceste direcții de cercetare.

Abordarea holistică a sectorului agriculturii – îmbinarea aspectelor ce țin de ingineria agricolă, cu cele de mediu, economice sau sociale – reprezintă una dintre soluțiile care pot ghida mult mai eficient dezvoltarea durabilă a acestui domeniu. Este nevoie de politici publice agricole coerente care să răspundă necesităților din teren, pentru că specialiștii din domeniul politicilor pot facilita formularea și implementarea la nivel public a soluțiilor identificate de științele agricole inginerești. Societatea zilelor noastre este înaintea de toate o societate a ordinii, iar cunoașterea legii reprezintă nu doar un atu, dar și o obligație a specialiștilor din celelalte domenii.

Prezenta teză de abilitare este o pledoarie pentru studiul multidisciplinar al agriculturii. Punctul focal al tezei îl reprezintă motivarea rolului politicilor publice în domeniul agriculturii și a modului în care relația

agricultură–mediu poate fi studiată și analizată prin prisma cercetărilor din domeniul științelor juridice și politice, așa cum este ilustrat în publicațiile prezentate aici. Contribuția de față prezintă realizările profesionale obținute ulterior conferirii titlului de doctor, care sper să probeze originalitatea și relevanța contribuțiilor științifice și profesionale, anticipând, în același timp, dezvoltarea viitoarei cariere profesionale.

Teza este structurată în trei secțiuni principale:

I) Partea I. Realizări științifice și profesionale, direcții tematice disciplinare;

II) Partea a II-a. Regândirea politicii publice agricole prin prisma așteptărilor consumatorilor. Dovezi, dileme și provocări;

III) Partea a III-a. Planuri de dezvoltare a carierei.

În vederea elaborării prezentei lucrări au fost consultate peste 90 de referințe bibliografice, reprezentând publicații (cărți, articole științifice, studii), pagini tematice de internet și, nu în ultimul rând, documente oficiale ale instituțiilor naționale, ale Uniunii Europene, toate acestea fiind incluse la secțiunea Bibliografie.

Pentru a conferi coerență ideilor am împărțit prima secțiune *Realizări științifice și profesionale, direcții tematice disciplinare* în câteva subcapitole asupra cărora mă voi opri în cele ce urmează. Primul subcapitol (1.1.), intitulat *Înapoi în timp. Pe firul cunoașterii – repere din formarea profesională*, prezintă traiectoria activității mele profesionale, începând cu studiile univesitare nivel licență și terminând cu cele postdoctorale. Sunt prezentate și câteva dintre motivele care m-au determinat să mă aplec asupra politicilor agricole. Să ne oprim doar asupra câtorva: diversitatea politicilor agricole naționale, deosebirile structurale și randamentele scăzute în unele dintre agriculturile europene, importanța politică a agricultorilor și contextul internațional. În această direcție, am considerat că, investigarea politicii agricole a UE prezintă un interes aparte. Să nu uităm că Politica Agricolă Comună era (și este) considerată drept una din ariile politice cele mai importante din UE. Subcapitolul 1.2. *Realizările și domeniile științifice de interes* face trimitere la activitatea de cercetare (articole, cărți, capitole de carte, studii). Aceasta se reflectă în 13 articole ISI, 48 de articole BDI, 27 de cărți și capitole de carte în țară și în străinătate (dintre acestea 5 sunt cărți de unic autor), editor și recenzor în 8 reviste BDI, coordonatorul unei serii de

carte publicate în România și străinătata, 2 proiecte în calitate de director, participări la peste 30 de conferințe, coautor la 2 brevete, 6 premii, h-index=8.

Evoluțiile științei în domenii privind sănătatea umană, bunăstarea animalelor, comportamentul consumatorilor față de produsele agricole și mediu, cu un evident impact asupra noilor abordări legislative în privința controlului alimentelor, schimbarea percepțiilor la nivel de autoritate publică, responsabilitățile sectorului agricol reprezintă noi provocări și, în consecință asistăm la conturarea și dezvoltarea unor noi tendințe în materie de politici publice agricole și de mediu, cu inevitabile ecouri atât în corpul legislativ, cât și în literatura de specialitate. Acestea sunt doar câteva dintre motivele pentru care mi-am îndreptat și eu atenția, în cadrul unor articole științifice, spre relația agricultură–mediu. Realizări profesionale și direcții tematice de cercetare au fost prezentate în contextul stadiului actual al cercetării științifice din domeniul legislației agricole și de mediu, și a politicilor publice din aceste sectoare, scoțând în evidență în mod argumentat și documentat relevanța contribuțiilor personale.

Partea a 2-a a tezei *Regândirea politicii publice agricole prin prisma așteptărilor consumatorilor. Dovezi, dileme și provocări* care reprezintă, de altfel și titlul tezei, conține patru subcapitole: 2.1. *Clarificări conceptuale* care își găsește utilitate prin prisma faptului că introduce două concepte centrale: acela de politici publice și cel referitor la caracterul „public” al politicii; 2.2. *Politica agricolă ca politică publică* unde am oferit clarificări și argumente în motivarea caracterului public al politicii agricole; 2.3. *Ce așteptăm de la agricultură ca politică publică?* Secțiunea reprezintă o analiză succintă asupra așteptărilor consumatorilor în privința rolului pe care agricultura trebuie să și-l asume; 2.4. *Dileme și provocări ale agriculturii ca politică publică*. Aici am realizat o sinteză a dilemelor și provocărilor pe care le-am identificat de-a lungul cercetărilor, ceea ce subliniază încă o dată caracterul atât de ofertant al acestei arii de studiu, deschizând invitația spre viitoare teme de cercetare. Ultima parte 2.5. *Remarci finale* aduce în prim plan câteva concluzii ale părții a II-a.

În prezentarea ultimei secțiuni, *Planuri de dezvoltare a carierei*, am pornit de la premisa că toți ne aflăm într-un proces continuu de dezvoltare personală și profesională. Acest lucru devine și mai real atunci când ne referim la un domeniu în continuă transformare: legislația și politicile agricole și de

mediu. Acesta este domeniul în care urmăresc să-mi dezvolt cariera profesională în următorii ani, ținând cont de principiul continuității. Obiectivul profesional permanent este consolidarea prestigiului individual și organizațional, în timp ce obiectivele generale pentru dezvoltarea carierei universitare au fost identificate ca fiind:

- Perfecționarea și consolidarea competențelor și expertizelor actuale în domeniul predării și cercetării;
- Dobândirea de noi cunoștințe, competențe și aptitudini prin abordarea unor noi teme de cercetare, pentru atingerea unui nivel de excelență în contextul unui mediu universitar extrem de competitiv;
- Valorificarea cunoștințelor și competențelor dobândite prin aplicarea acestora în practică.

Pentru atingerea acestor obiective, am identificat câteva direcții pentru dezvoltarea carierei, ce au fost împărțite pe teme de cercetare/propuneri de proiecte, activități științifice și editoriale și direcții de predare. Propunerea de construire a carierei profesionale este fundamentată pe o serie de valori – comunicare, responsabilitate, învățare pe tot parcursul vieții, flexibilitate și munca în echipă – ce sunt în concordanță cu liniile directoare ale Școlii Doctorale de Științe Agricole Inginerești din cadrul Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară Cluj-Napoca.